Q. D. B. V.

DISPUTATIO JURIDICA,

DE

FEUDIS CLIVENSIUM VEL ZUTPHANIENSIUM MORE CONCESSIS,

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Quam

D. O. M. ANNUENTE

IN ELECTORALI VIADRINA

JURIDICI ORDINIS CONSENSU

DIRIGENTE

DNO. JOH. FRIDERICO RHETIO, JCTO,

CONSILIARIO ELECTORALI BRANDENB. ORDINARIO JURIDICÆ FACULTATIS, ET JURIS CANONICI AC PUBLICI PROFESSORE ORDINARIO,

IN ACROATORIO JCTORUM

Horis Antemeridianis

D. V. Auguſti Anni M. DC. LXXXII.

Publico & placido Doctorum examini

exhibet

JOHANNES GERHARDUS de MORRIEN,

Eqv. Ubius.

Francofurti cis Oderam,

Literis CHRISTOPHORI ZEITLERI, 1682.

PRÆFATIO.

P*Auci prudentia, honeſta à deterioribus, utilia à noxiis diſcernunt, plures aliorum eventis docentur*, veriſſimè olim *Tacitus* effabatur. Res Humanæ quippe honeſtis ac turpibus, noxiis & utilibus abſolvuntur, quæ ſub una ſæpe latent ſpecie, nec niſi â prudentiæ ſtudio ſubactis ingeniis diſcernuntur. Benignius fortè cum Genere Humano ageretur, ſi honeſta ſola Civitati ſufficerent, & Homines omnes ejusdem eſſent indolis, ac ſolidi boni ſincerè capaces; cum autem aëris temperies complexiones & affectus parit, ac diſſentire poſt lapſum Hominibus pene naturale effectum eſt, honeſtum ſine utili & commodo, ſive bonum ſine æquo, Societati civili nulli ſatis conducit. Ferri hinc *Grotio* teſte, ab Hominibus leges debent

bent

bent,cum humanæ imbecillitatis ſenſu, & ut minimum,qua datur,ab honeſto ſecedant; Quæ *Græcus* in pauciora contulit, dum *humanas leges vitæ ac temporum inventa eſſe pronunciavit.* Has demum pro moribus hominum & temporum conditione invenire & ſtatuere prudentia, vel ex ſolo eventu aliorum metiri intereſt maxime! Hic quippe ob conſvetudinum pravitatem ac negotiorum diverſimode contingentium varietatem non raro fallitur, & pulchro ſuo excidit propoſito; is verò quæ ſe offerunt exempla ad prudentiæ amuſſim trutinat primum, cum utilium declaratione honeſti rationem confert, ac conſilio jus, & actioni decus conciliat, ſicque ſtatuit, & fine ſuo potitur feliciter. Quæ publici commodi cauſa utilium à noxiis diſcretio & electio, incumbit; illa quoq; privato rebus ſuis bene conſulturo non minus conducit; Aliud enim *Seneca* monente, *meminiſſe, aliud ſcire eſt;* Meminerunt illi qui commiſſa memoria tenent, applicare contin-

gen-

gentibus neſciunt. Sciunt contra qui rerum cauſas norunt & ſuis ac aliorum uſibus inſervire valent appoſitè. Jurisprudentiæ contrarium magis nihil eſt quam doceri exemplis, quod Juſtinianus Cæſar, cujus cura jus in Artis modum primo redactum, cavendum Studioſos monuit, & quid in ipſis rerum argumentis obtineat curare jusſit. Noxium id reputavit omne, quod fruſtra tractandum ſuſcipitur, dum in publici commoda peccare eum voluit, qui tempus utilioribus inſumendum, in futuri oblivionis ſpem impendit. Plures an pauciores ad prudentiæ tramites actiones ſuas inſtituant, num exemplis vel eventis edoceri malint, hic nullus ambigo. Qui biennium & quod excurrit prope juris prudentiæ, opera, qua decet, invigilavi, antiqvius nihil habui, quam de iis agere quæ in ævo hoc aliquando mihi ſunt profutura. Quid vero profecerim eo fine, ut publicè probatum dem quodammodo, quibus morem gerere pietas pariter & necesſitudo jnbet, mi-

hi impoſuerunt: De *Feudis Clivenſium & Zutphanienſium more* conceſſis Academico more Diſputationem conſcribere, eamq; in Arte iſta edoctis ventilandam publicè exibere conſtitui. Tractationis materia ab argumento quod præ ſe fert, autoritatis & pretii fortè ſatis habet. Ipſe tamen non oſtentandi ingenii cauſa, quam exiguum enim iſtud ſit, ſentio, ſed ſolius veri inveſtigandi ergo, in id ducor; ne ejus loci, qui pro patria mihi eſſe valet, jura ignorãti exprobrare mihi quisqvã audeat. Sicuti in re hac ardua titubavero, Lector Benevole, Juveni in verum curatius paulo inqvirenti, & quo majorum decus & indoles vocat non niſi modeſtè contendẽti, pro cãdore tuo, condonabis. Methodi rationem exponere præfamen non ſinit, & tractatio ipſa perſpicuè ſatis eam exhibet. Tu Deus Alme annuas cœptis cujus auſpicio ſit

SECTIO PRIMA
De
Feudorum Clivenſium vel Zutphanienſium more conceſſorum natura in genere.

THES. I.

DE Feudorum horum natura & indole 1.
acturum terminos, ſcilicet Feudi, Clivenſium & Zutphanienſium nomina explicare prius oportet, quā de iis quę in ipſa tractationis materia ſupponuntur, agatur. Sicuti Nominum rebus impoſito- 2.
rum pleræque origines in obſcuro ſunt, ſic maxime illorum quæ non puræ indigenæ reperiuntur. Ipſum Feudi vocabulum Rei quam denotat coævum eſſe, nulli dubitamus, quî verò in nullo fide digno monumento vel inſtrumento ante annum C. Milleſimum ſive in Germania ſive in Italia occurrat, mirari ſubit. Quæ *Freherus* & 3.
alii ex Conradi III. diplomate pro antiqviore ejus uſu adducunt ob varias rationes ſuſpecta ſunt. Probabile eſt 4.
inde illud contigiſſe: In confeſſo eſt Germanica vocabula iis adhuc annis literis exprimi fuiſſe incognitum; & cum ſcribi annis non adeo multis ab hinc cœperint latinis vel Græcis literarū rudimentis iſta fuiſſe exarata conſtat.

Quod

Quod enim peculiaribus & à Latinis vel Græcis diſtin-
ctis literarum elementis, & communius paulo ſcribi cœ-
perint, ex vero ſeculum C. decimum qvintum non exce-
5. dit. Quæ in contrarium adducuntur ſi non apertæ fal-
6. ſitatis, ſuſpectæ tamen fidei facilè convinci poſſunt. Ut
ad rem veniamus, Feudi vox non ſimplex ſed compoſita
eſſe videtur, uti ex Saxonico antiqvo loqvendi modo col-
ligitur, quem Longobardi quoque qui Saxonicæ ſtirpis
fuerunt calluerunt; nam idem ſonat ac Foedethum â
Feeden quod latinis alere eſt & thum quod vocabulum rem
ad alimenta vel rem in certum ſinem deſtinatam ex idio-
mate iſto ſignificabat. Uti quoque dicitur ein Witthum
quod in alimenta viduæ conſtitutum, ſic Riechthum & ſi-
7. milia vocabula alia ſunt enata. JCti itaque qui puræ la-
tinitatis Studioſi erant & feudi vocabulum barbarum re-
putabant, beneficii nomine pro feudi voce freqventius
ſunt uſi, & litera O. in nomine feudi, cum jam Feudi voca-
bulum in jure obtinere inciperet, vel thypothetarum in-
curia intranſiit in U. vel ob Ethymologiæ varietatē Docto-
res aliqui data opera id immutarunt, ut inde Feudum
8. pro Fœdum invaluerit. A Fide derivari feudum uti *in 2. F.
3.* fere in fine indigitatur, alluſionem magis quam Ethy-
mologiam ſapit.; Nec majus acumen præ ſe fert quam
cum *2. F. 10. Marchio* derivatur à *Mari*. Cæterum inter
varias ſignificationes quas feudi vocabulum habet de qui-
bus *Struv. in Syntagm. J. F. c. 2. a. 2.* hic pro re in feudum con-
ceſſa vel qualitate Feudi imbuta ſupponitur, quæ fuſius
perſequi nec vacat, nec per Diſputationis conſcribendæ
9. Leges licet. Vocabulum Lehn/poſtquam Imperii conſti-
tutiones idiomate Germanico ſcribi ceperunt, ſynony-
10. mon Feudi factum eſt; ſimpliciter tamē poſitum feudi no-
mini non reſpondet, ſed ex contextu vel materia ſubſtra-
ta, cujus ſignificationis ſit, æſtimandum eſt. Sic ein Pfarr-
Lehn-

Lehn/ein Dahrlehn. *Boxhornius quidem in Diſſertatione de* 10.
Trapezitis p. 8. & ſeqq. Feudorum in Germania indolem
à mutuum ſumendo deducit, ac ſi Principes à ditioribus
qvibusdam pecuniam mutuo ſumpſerint, & in ejus ſecuri-
tatem creditoribus terras quasdam Territorii ſui in hypo-
thecas dederint, cum vero iſtud ſolvere commodè non
potuerint, Terras in ſolutum iisdem dediſſe, eâ condi-
tione, ut illas ab iisdem in feudum recognoſcerent; Aſt 11.
licet hæc qvorundam in Germania forte, non tamen o-
mnium ibi feudorum origo eſt. Uſu enim vocabulum 12.
Lehnen nihil aliud eſt quam concedere verleihen oder ge-
ben/unde Lehn conceſſum, quod objecti & modi conceſ-
ſionis ratione varium eſt: Qua verò more Clivenſium 13.
vel Zutphanienſium dicantur conceſſa, colligere facilè
eſt. Quæ enim juxta conſvetudines Curiæ clivenſis ſunt
data, Clivenſium more, quæ ſecundum conſvetudines
curiæ vel diſtrictus Zutphanici ſunt data, Zutphanienſi-
um more conceſſa eſſe nobis dicuntur. Non unius au- 14.
tem conditionis vel nominis Feuda ibi ſunt, ſed ex con-
conceſſionum formulis diverſæ quoque indolis cenſen-
tur. Sic perhibentur Feuda nuncupata Cleviſche Lehne/
Lehne tot Cleviſchen Lehn-Rechten/Cleviſche Manlehn/Cle-
viſche Lehne wie die gelegen/Cleviſche Fünffmarcks-Lehne/
Cleviſche Pondige Lehne/Cleviſche Burg-Lehne/Cleviſche
Dienſtmanß-Lehne/Cleviſche Ritteſcheids-Lehne/Lehne tho
Zutphenſchen Rechten. Unde harum conſvetudinum in una 15.
Curia tanta diverſitas ſit, mirari poſſes, Sed ſeqventes
ob rationes id contigiſſe probabile eſt: Pleraque Cliven-
ſis & adjacentium Territoriorum Feuda oblata ſunt, non
data. Oblata vocantur qvæ à Dominis rerum allodiali-
um potentioribus ſunt exhibita, vulgo ſein auffgelaſſen ut 16.
è conditione allodiali eximantur & in feudalem quali-

tatem transferantur, ſicque pro modo pacti vel conſvetu-
dinis Curiæ aut loci, offerenti concedantur; ſeu quod ita
ſub tutela potentioris contra iujurias aliorum defendi
poſſent facilius, vel quod vaſalli apud potentiores gra-
17.du potiori vel propitiori haberentur. Data, quæ è
patrimonio alicujus Domini alii ob benemerita vel ob
18.favorem nexu feudali ſunt conceſſa. Horum tantum
in jure Feudali communi,quod Longobardorum eſt, fit
mentio, & tractationis ibi materia ſunt fere unica. Do-
minus enim rebus ſuis in beneficium concedendis mo-
dum & formam pro arbitrio inponere poterat,quam va-
19.ſallus ob meri beneficii memoriam ſeqvi tenebatur. Con-
tra in oblatis eſt,qvibus ex pacti lege, quam offerens cum
Dno,cui obtulit rem ſuam,iniit,ut in qvalitate feudali vicis-
ſim reciperet, modi & conditiones magis offerent.volunt.
imponuntur,ſicq; conceduntur diverſimodè. *Beſold.in Theſ.*
20 *pract.* vocibus: auffgetragene Lehne. Cum itaq; Clivenſi Du-
catui aliquot territora,diverſis cōſvetudinibꝰ imbuta,ſunt,
uti ex diverſis Belgii provinciis patet,quisq; qui prædium,
domū,agros,fundos &c. offerebat alicui curiæ Dno in feu-
dum vicisſim recipiendos, pro modo beneplaciti ſui,con-
ditionem & modum rei ſuæ quo eam imbui deſiderabat,
imponi rogabat Dominum. Et inde forte hæ varietates.
Cui probabilius aliquid,unde hoc contigerit, ſubeſt,opina-
ri eum ſinimus facilè, quem & nos meliora edocti ſe-
21.quemur. Aliàs ſicuti in Italia leges Romanæ Longo-
bardis tempore Lotharii,Ludovici pii filii, ſic jus Franco-
rum poſtea opponebatur Saxonico. Francicum, Tra-
22 ctum Rheni cum Belgio reſpiciebat ; Hoc verò Tra-
ctum Saxonicum,ſic vocatum, usque ad Mare Balthicum
complectebatur. *Joh. Gryphiander de Coloſſ. VVeichbild. cap.*
23 *40. n. 12.* Et ſic univerſa Germania tunc eo intuitu veluti
in

in duas partes diviſa fuit, ut qui in Tractum juris Saxonici Saxo, in altero juris Francici Tractu habitaret, Francus appellaretur *Æneas Sylvius in Europa c.31. gloſſa ad artic. 26. lit. N*: Der Sachß/daß iſt ein jeder ſo unter Sachſen recht ſiet. An idem hoc Aurea Bulla Caroli IV. c.5. firmet, 24
& ideo ſaltem duo imperiii vicarii vacante ſede Cæſarea ſint conſtituti, de eo in diſcurſu agendi occaſio erit. Cæterum videri poſſet, ſicuti per conſtitutionem Lotha- 25.
rii *lib. 2. LL. Longobardorum 57. unde Can. ult. diſt. 10.* deſumptus eſſe videtur, in Italia cuiq; è populo integrum fuit profiteri, qua lege vivere & judicari velint [qvod usq; àd *Lotharium Saxonem* uſu tenuit, *Sigon. in Actis illius Lotharii lib. 11.*] ſic in Germania quoque contigisſe, & inde Feudorum quoque juxta diverſas profesſiones quo quisque jure teneri vel judicari voluisſet, in tractibus iſtis esſe diverſitates. Sed qvoniam iſtius *Lotharii* conſtitu- 26
tio Germaniam qva talem non reſpexit propriè, ſic tales jurium profesſiones & inde oriunda judicia, ibi haud uſu tenuisſe opinamur, ſed pro modo bonorum in feuda oblatorum id accidisſe. Nam in Francici Juris territo- 27
rio degens regulariter eo jure cenſebatur, contra Juris Saxonici partes inhabitans, juxta iſtud non aliud in controverſis cauſis ſortiebatur forum. Hujus Juris Francici vigore, 28.
de Feudis, tanquā de allodialibus diſponere fas erat in iisq; tam fœminæ qvam mares ſuccedebant, ſexus tamen & ætatis habita prærogativa; & ſi unius ſexus plures liberi esſent, non omnes æqvaliter admittebantur, ſed ut ad modum dictum præſertim inter nobiles locus eſſet primogenituræ, *Thomas de Marinis in tract. de genere & qualit. feudor. lib. 13. de Feud. Jure Francorum prælect. Tiraquellus de primogenitura in præfat. n. 3.* junct. *Petro Gregor. de conceſſ. Feud. g. 4, qv. 1. num. 19. Asſertio Brandeburg. in Duc.*

29 *Jul.Cliv.p.69.* Et hinc qvãdo de ſucceſſ. Terrarum præſertim Belgicarum generali conſvetudine Feudorum, disqviritur, Regulariter pro dicto Jure Francorum præſumitur, niſi aliud pactis vel ex inveſtiturarum conditionibus appareat. Qvemadmodum enim ubi jus Longobardorum commune eſt receptum, pro feudo recto præſumptio ſtat. *arg. 1. Feud. 2. §. ult.* ſic quando in his Tractibus & in vicino Belgio de Feudorum qualitate controverſia incidit, non ad jus Longobardorum commune recurrendũ, quod ibi non receptum, ſed primo reſpiciendum ad inveſtiturarum pacta; in defectum verò eorundem ad conſvetudines cujusq; loci vel Curiæ, juxta qvas feudum concesſum, ſpeciales, ſi ex iis non liqueret ad generales Regionis conſvetudines, vel iis deficientibus ratione caſus contingentis ad jus commune Romanum reſpiciendum, *Paulus Chriſtinæus Dec. Curiæ Belgic. Volum. 4. Decis. 212. num. 78. & 81.*

30 Quamvis autem provinciæ Clivenſis, Marcana &c. fuerint Belgio accenſitæ, & poſtea Colonienſis Archiepiſcopatus, qui cum his ejusdem juris fuit, Rhenano, illæ verò Weſtphalico circulo in deſcriptione Imperii Romano German. asſcripti ſint, conſvetudinibus tamen Regionum iſtarum, & juri antiquo earundem, juri ſcil. Francico, eo nihil deceſſit. *Aſſert. Dom. Brandeb. in Ducat. Jul. Cliv.*

31 *fol. 6.* An verò Jus Francicum de qvo hic agitur idem cum lege Salica antiqva reputetur, à Doctoribus in con-

32 troverſiam vocatur. Magni nominis vir *Conringius de origine Juris German. c. 20.* vers: *Salicam porro legem &c.* cum *Hottom. in Franco Gallia c. 10. Heig. qv. 7. n. 39.* opinatur, Salicam Legem à Saliis originem traxiſſe; Qvos non partem ejus populi, ſed omnes Francos originarios fuiſſe appellatos autumat. Ut ſic Francica & Salica lex unum idemq; revera denotaverint, & ubicunq; origine Francꝰ vi-

xit,

xit, lege Salica vixiſſe dictus ſit. E contrario alii diver- 33.
ſum arbitrantur, Legem Salicam partē qvidem Juris Francici, ſed integrum id non fuiſſe; Inter quos *Johan. Gryphiander de Coloſſ. VVeichb. c. 40. num. 8.* Nobis, melius ſententium judicio ſalvo, eas diverſas fuiſſe probabile videtur; & Salicam Legem qua fœmina de Terra Salica nullius portionis capax eſt, ad Reges & principes potius, qvam alios pertinuiſſe remur; ad quos hodie ad hoc reſtringitur.
Sic Francorum jus omnes Francos & qui eo jure vixe- 34
runt reſpexit, contra uti modo dictum Lex Salica principibus & nobilioribus quibusdam peculiaris fuit. Non 35.
deſunt quidem qui dictam legis Salicæ diſpoſitionem non de Regum vel Principum ſucceſſione, ſed de re agraria capiunt; Unde *Hottomannus Francogallia c. 8.* opinatus eſt in controverſia componenda inter Eduardum Anglum & Philippum Valeſium de Regia ſucceſſione, rectius perpetuum uſum Regni iſtius, quo fœminæ à corona fuerunt excluſæ, quam Legem Salicam conſiderari debuiſſe; Verum quoniam alias uſus, Jurisprudentia docente, optimus legis interpres eſt, *Calliſtratus in l. 37. ff. de LL.* & verba ipſius legis non incommode de Regum vel Principum ſucceſſione exaudiuntur, hoc quoque *à Gryphiandro* verius aſſeri putamus cum *Bodino lib. 6. de Republ. n. 745.* Ver- 36.
ba iſtius legis ex *t. 62.* ita referuntur: *De terrá Salica nulla portio hereditatis mulier veniat: ſed ad virilem ſexum tota terra hereditas perveniat*; Ut ita cuiq; de eorum ſenſu conſtet haud ex difficili. Exinde nullos aberraturos credi- 37.
mus qui Salicam legem non à Saliis, quo nomine Francos fuiſſe appellatos non diffitemur, ſed à Sala quæ vox in Legibus Alemannicis Domū denotat, derivari putant, quaſi legem quæ Domus ſc. Principum jura complectitur. Imo hodie adhuc libri cenſuales, vel qui cenſum Domini, re-

ſerunt Saalbücher vocantur *Aventin.lib.6.Annal.Boj.* Eundē in modum Saalleute quaſi pares curiæ nuncupabantur, & Saal-Brieffe atteſtata curiæ vocantur. *Dnus Lud.Chriſtoph. Dilherr.in additam.ad Theſaurum Pract. Beſoldi* verb.
38.Saal-Recht. Ex quibus nunc fluit quoniam in Clivenſibus &adjacentibus terris in feudum fœminæ admittuntur propter uſum juris Francici ibi recepti, Lex Salica vero eas
39.à ſucceſſione arcet, illud hic, non hanc, uſu obtinere. In Annotationibus ad *Fridericum à Sande* in conſvetudines Geldriæ, *Tractatu I.tit.3.c.1.§.7.* Monetur quidem feuda Clivenſia pro maſculinis haberi,niſi in inveſtitura aliud actum ſit; Et Dd. qui monitum hoc ſecuti ſunt, aſſerunt eadem maſculina & propria ſecundum conſvetudines feudorum Longob. cenſeri,niſi quod deficientibus filiis ſuccedant filiæ, verum hoc de quibusdam ſaltem feu-
40dis juxta diverſas inveſtituras intelligetur forte; Hiſtoria
41enim fide digna teſtatur integrū tractum Clivēſ.olim in ſucceſſionibus jura Francorum ſervaſſe, quæ ſucceſſionis lex alia longe quam in feudis maſculinis,& juxta jus Longobardorum,rectis eſt. Imo Doctores practici Belgici,uti ſupra ex *Chriſtinæo* adduximus, in controverſiis feudalibus intuitu ſucceſſionum decidendis, ægre Longobardorum jus feudale admittunt; Quamvis in aliis materiis praxis hodie in curia Clivenſi hoc jus non raro ſequatur. Quod itaque de quibusdam feudis imo plerisque in curia Clivenſi juxta diverſos formulas inveſtiturarum ibi receptum reperitur, ad generalem conſvetudinem ex-
42tendi non poteſt. Remanet itaque generaliter integrum iſtum tractum cum adjacentibus,in feudorum ſucceſſione jus Francorum ſequi, ubi conſvetudo ſpecialis vel inve-
43ſtiturarum modi aut pacta aliud non ſtatuunt. Et hinc cum de ſucceſſione ipſorum Ducatuum Juliæ Cliviæ Montium

tium & Comitatus Marcani &c. Inter illuſtres Domos qvædam controverſia oriretur, ex veriori Jus Francorum reſpexerunt, ipſi controvertentes. Quibus juris Francorum 44
intuitu poſitis, in Ditionibus hiſce iſtud in feudorum ſucceſſione perpetuo vel ab immemoriali tempore obtinuiſſe, haud ex vero ſenſiſſe eos oportet, qui ſtatuerunt *Johannis* parentis & filii Cliviæ Ducum ac Marcæ Comitem privilegio demum Anno 1510. lato, filias ac fœminas ad feudorum Clivenſium & Marcanorum ſucceſſionem fuiſſe admiſſos, quod ſenſiſſe videtur *Frid. à Sande ſupra d. loco §. V. n. 6.* Nam quamvis in privilegio dicto filias ac fœ- 45
minas ad eadem quoqve admittendas eſſe ſtatuatur, & qvidem verbis: So wol op den Dochtern als op den Sohnen. Non tamen inde inferre eſt, id demum privilegiis dictis eſſe ſancitum, ſed confirmatum, prout etiam verba expreſſa ab eodem *à Sande d. loco* recitata ſe habent: Confirmiren und beſtätigen vor uns unſern Erven &c. Nec obſtat 46
qvod forte objici poſſet inibi quoqne haberi verba: wy hebben gegeven und geven/ Non raro enim Principes in diſpoſitionibus vel etiam Receſſibus aut LL. loqvuntur ac ſi ipſi eas tuliſſent, cum tamen ab Anteceſſoribus jam latas tantum confirmaverint. Exemplis id probare non opus eſt; pro multis, in Cæſareo Juſtinianeo jure non pauca occurrunt, quibus ab Anteceſſoribus latas leges ſuas facit Cæſar, & tales pronuntiat. Qvod nobiſcum ſentit *Dnus Telemann. de Jure in re & ad rem, c. 16. n. 13.* expreſſe aſſe- 47
rens, ſi res curatius conſideraretur, dictorum Ducum Clivenſium privilegium, haud nove fœminis ſucceſſionem tribuiſſe, ſed renovaſſe ſaltem & diu ante eandem jam obtinuiſſe ſucceſſionem. Et *in d. Aſſert. ſucceſſ. Brandenburg. in Ducat. Jul. Cliv. fol. 38.* uti in cæteris omnibus, ſic hoc intuitu ſolidè fuit demonſtratum. Sicuti verò diximus jus 48

Fran-

Francorum generali fere harum Ditionum conſvetudine quoad ſucceſsionem fuiſſe obſervatum, ſic in cæteris Feudorum horum qvalitatibus præter conſvetudines locorum ſpeciales, ad qvas multa Feuda è curia Clivenſi conceduntur, praxis docet, ex Longobardorum jure comuni non pauca uſu fuiſſe approbata, & in deciſionibus cauſarum contingentium obſervari, de qvibus in ſe-
49 qventibus agendi occaſio commodior erit. Meminimus ex *Chriſtiana v.4. dec.212. n.81.* adduxiſſe nos, generali Belgii conſvetudine & Terrarum qvæ olim Belgicis juribus fuerunt accenſita jus Longobardorum non fuiſſe ſervatum, ſed reprobatũ magis, imo in caſibus dubiis ubi conſvetudines & ſtatuta deficiunt non ad hoc, ſed Romanum
50 jus commune recurari. Sed licet hoc obtinuerit antiqvitus, & nunc in plerisq; Belgii provinciis ſervetur; præter ſucceſsionum materiam tamen uti ſupra dictum & ubi curiæ cõſvetudines non diſponunt aliter, ad jus commune Feudorũ uti id in integra hodiè Germania receptum, JCtos & Judi-
51. ces ad illud non raro recurrere accepimus. Ut verò formulas inveſtiturarum qvibus in curia Clivenſi feuda concedi ſolent accedamus, cujus effectus ſingulæ ſint, curatius paulo explicare juvat. Cum verò Jureconſultorum nemo, qvorum tamen climatæ eruditionis & fama celebres multi ſunt, ſingulatim has, qua noviſſe datur, non tradiderit, veniam ſperamus, ſi modeſte quid nos opinemur, hic tradamus. Præcipuè qvod nemini in eo diſſentienti controverſiã moturi ſimus, ſed ſolius veri cauſa & qvid probabilius videatur hoc deducamq. Sin praxis loci hoc vel iſtud aliter ferat, eam haud arguimus, ſed edocti illam quoq; ſeqve-
52. mur & amplectemur libenter. Species verò ſupra *num. 14.* recenſitæ Feudorum pleræq; abſolutè vel in ſuppoſitione ſimplici ſpectatæ maſculinæ ſunt, nec ad fœmi-

nas

nas tranſitoriæ niſi ſpecialiter id actum eſſe appareat. In ſuppoſitione verò perſonali ſeu reſpectivè conſideratæ quæ additur τὸ Cleviſche ad fœminas quoque, ſexus tamen ætatis habita prærogativa tranſeunt. *arg. eorum quæ de Geltricis Feudis habet à Sande d. l. §. 4. n. 3.* Nam uti fuſius ſupra 53.
deductum Clivia Regni Lotharingici partem olim conſtituit & ejusdem juris cum Belgicis provinciis fuit reputata. *Aſſert. Succ. Brand. in Duc. Jul. Cliv. mont. &c.* fol. *fol. 6. in princ.* ſicque Francorum jus cum reliquis ejus Tractus Regionibus agnovit. Et licet pedetentim quædam alia jura conſvetudine receperit & à veteri jure Francorum in qvibusdam receſſerint, in ſucceſſionibus tamen & ubi immutatio, quæ facti eſt, doceri non poteſt, pro antiquo jure quo imbuta fuit, ſemper præſumitur & in dubio ad id recurritur. Nec obeſt quod formula tho Cleviſchen 55.
Manlehn videatur ſolum mares admittere non fœminas; id enim procederet, ſi feudum hoc abſolutè & ex conſvetudine Longobardorum conſideraretur. Cum verò conſvetudo harum provinciarum & Francorum jus qvod ab immemoriali penitus tempore ſecutæ ſunt, generaliter fœminas deficientibus maſculis admittat, formula quoque hæc de ſubſtrata materia intelligenda, & pro conſvetudine generali locorum accipienda. Ratione acqviſitionis forte fuerunt maſculina, & maſculi quoq; quamdiu ſuperſunt ſuccedunt, deficiente vero prole maſcula ætatis habita prærogativa fœminæ quoque ſuccedunt. *Frid. à Sande ad conſvetud. Geldr. d. l. §. 1. n. 21.* Imò ſi non
omnes, pleriq; tamen Feudiſtici juris Doctores concedunt, ſicubi conſvetudine fœminæ ad ſucceſſionem feudi admittantur, licet inveſtiturarum verba in heredes mares concepta ſint, fœminas tamen â ſucceſſione ideo non excludi, ſed pro conſvetudine loci generali admitti. 56.

Roſenthal de Feud.c.1.concluſ.13. ibiq; in partes allegati & *c.7.concluſ.36.n.4. Schurff.cent.1.conſil. 66. n. 9.* Maſculinum enim natura ſua fœmininum comprehendit,neq; in conceſsionibus principū,benignius interpretandis, reſpuit *l.62.*
57 *ff. de Legat.3. Schrader. de feud.c.10.concl.5.n.47.Bald.in cap. ad auditorem X. de Reſcript.* Idcirco quando feuda in curia Clivenſi conceſſa ſunt Cleviſche Lehne / Lehn tho Cleviſchen Lehn-Rechten / Cleviſche Manlehne/Cleviſche Lehne wie
58. die gelegen. ejusdem conditionis quoad ſucceſsionem reputantur. Nec alius conditionis ſunt Cleviſche Fünffmarcks Lehne/Cleviſche pondige Lehne / Cleviſche Dienſtmanß-Lehne / Cleviſche Ritteſcheids-Lehne nam licet feuda iſta ratione laudemii, pront vocant,vel potius ejus quod pro ſervitiis Domino inde præſtatur,ita dicantur *Fr. à Sande d.l.§.4.* rationi tamen generali ſucceſsionis in locis iis
59. conſuetæ non derogarur. Cleviſche Burglehne ſ. caſtrenſia feuda æquè ut alibi plerumqve eſſe videntur,quæ alicui conceſſa ſunt,ut Dnum in caſtris defenſione vel adminiſtratione juvet,aut ei aſsiſtat, aut in eo Domini nomine jus dicat *Roſenthal de Feud.c. 2. qv.78.* Et licet id plerumq; maſculinum reputetur *Knichen p.1. c. 4. n.40.* hic tamen
60. ejusdem cum reliquis ejus loci feudis eſſe ſtatuitur, niſi exceptio doceatur. Dienſtmanßlehn vero & Ritteſcheids-Lehne ſic in ſe differre videntur,quod iſta ſint feuda non Nobilia gemeine Lehne & pro qvibus non eqveſtria ſed vul-
61. garia ſervitia præſtari ſolita ſint; Hæc vero pro quibus eqveſtria vel ab eqvitibus ſolita præſtari ſolent. Sunt etiam feuda quæ vocantur Sattel-Lehne & formulis ſeſeqventibus conferri ſolent. ten Sadellehns-Rechten / tot Sadelſchen Lehn-Rechte / tod een Sadelgoeds Rechten. Tot Sadelgohts Lehn-Rechten / vel etiam tot Zutphenſchen Satel-Lehns-Rechte vel tod een Sadel-Lehn tot Zutphenſchen

Rech-

Rechten. Ein Sattel-Lehn vocatur quod ſervitiorum feudalium loco eqvum inſtructum præſtat *Frid. à Sande ſupa d. loco § 3. in fin.* Sattelfreye Güter verò dicuntur 62.
bona à tali ſervitio immunia. *Dnus Conringius* quidem 63.
de origine I. Germanici c. 7. p. 33. autumat, imperitè Sattelfreye Güter in Germania nuncupari, cum Saalfreye Güter dici debuiſſent, verum licet in ſuperiori Germania quædam ejus nominis occurrant, quæ ab omnibus oneribꝰ ſunt vacua. Non tn. inde inferre eſt, non inveniri & vocari Sattelfreye Güter/quorum in Germania inferiori & adjacentibus Terris numero plura reperiuntur, quæ ab inſtructo equo præſtando qvidem, ſed non ab aliis oneribus, uti Saalfreye Güter/ſunt immunia. Et licet uſus doceat 64
Sadel oder Sattel-Lehngüter in fœminas non cadere regulariter, in locis vero iis ubi generali conſvetudine fœminæ ad ſucceſſionem vocantur, ideo à ſucceſſione non arcerentur qvod feudum conceſſum ſit tot ene Sadelgoet per jura ſupra deducta, niſi ex aliis circumſtantiis aliud ſtatutum eſſe appareret. Qua occaſione 65.
obſervari meretur aliud eſſe Feudum Francum, quod cōmunium ſervitiorum purum eſt, & forte in locis qvibusdam Saalfrey appellatur, aliud vero ubi jure Francorum ſucceditur uti in Belgicis & adjacentibus provinciis. *Præſ. in Commentar. ad Jus Feudale in lib. 1. Feud. 1. §. 3.* ad verb: *niſi ſingulariter dictum ſit n. 8.* Nam illud ideo ſic vocatur quod liberum eſt, hoc verò quod juxta Francorum jura e. g. ratione ſucceſſionis æſtimatur. Et licet in utro- 66
que fœminæ ſuccedant, id tamen ob rationem diverſam & modo diſſimili fit *Dd. ad d. 2. F. 104.* Quod verò mo- 67
do aſſertum fuerit in Belgicis & vicinis iis provinciis, quando fœminæ ex generali loci conſvetudine admittuntur, clauſulas vel formulas concesſionis juxta iſtam conſve-

ſvetudinem generalem intelligendas, non ſpeciales formulas generali Regionis conſvetudini, niſi expreſſe id actum appareat, derogare; non ſolum in his provinciis uſu tenet, ſed etiam in Feudis Regalibus Imperio Romano-Germanici obtinet.
68 Si enim conſtaret in Regionem vel Teritorium aliquod fœminas quoq; admitti, uti talia ibi non pauca reperiuntur, harum ſucceſſioni non præjudicaret licet conceſſa eſſent zum Reichs- oder Fürſten-Lehn/ Nam præter alia ejus conditionis Feuda, Brabantia, Auſtria &c. hodie adhuc in feuda recta Ducalia vel principalia aut Regalia Fahnlehne recognoſcuntur; Fœminæ tamen, uti intuitu Regionum iſtarum receptum, nihilominus ſuccedunt.
69 In ſupra allegato privilegio Johannis patris & Filii Cliviæ Ducum, dicitur quidem debere admitti filias æqvè ac filios So wol auff die Töchtere als Söhne & inde videri poſſit non ſexus habita prærogativa, ſed ſimul cum filiis eas admittendas eſſe, quod in ſimili caſu ſenſiſſe viſi ſunt *Carpzov. lib. 6. t. 8. Reſp. 82. n. ult. VVeſenbec. conſil. 6. n. 23.* verſ. *quo circa ſi in illa* & *conſil. 74.*
70 *n. 24.* verum quoniam de natura juris communis feudalis eſt, etiam qvando pacto vel privilegio fœmina ad ſucceſſionem feudi vocatur, ſexus habita prærogativa id ſemper intelligi, nec tali caſu fœmina admittetur donec ſupereſt maſculus *2. F. 12.* ferè in fine *1. F. 8. §. filia.*
71 Nam vocabula iſta, filia & filius, vel filiæ cum filiis, vel filiæ æquè ac filii, aut ſimul cum filiis, verba quidem copulant, ut ſc. fœminæ quoqve admittantur, ſed non ſenſum, verum tantum ordinem ſuccedendi monſtrant, ſc. ut non extantibus filiis demum ſuccedant. *Mynſing. centur. 5. obſ. 74. n. 3. Vultejus de Feud. lib. 1. c. 9. n. 49. p. m. 429. &*
72 *432.* quamvis de jure Cæſareo particulæ cum ac & ſimultatem & ſine diſcrimine idem denotent. *l. 63. §. 2. ff. de*

Le-

Legat. 1. l. 40. ff. de uſufr. legato, de jure feudali communi tamen aliud eſt. Nam iſto jure fœminæ per ſe æquè 73. ſucceſsionis ac mares capaces, & ſic teſtamento vel jure Legati cum mare vocati æquè ſuccedere poſſe reputandæ, ſed contra hoc jure diſpoſitum eſt, ut feudorum capaces non ſtatuantur, niſi pacto vel inveſtitura vocatas eſſe ſatis evidenter appareat, quod ex dictis formulis non patet. Ubi enim ſingulare quid, vel expreſſe quid fi- 74 eri debere exigitur, verba omnia æqvipollentia non ſemper ejusdem effectus ſunt, uti in *l. 3. c. de fidejuſſor.* imo pro hac ſententia Curiæ Clivenſis praxis loqui videtur. Etiamſi verò ſupra generaliter aſſertum ſit, Jus Franco- 75. rum in Ducatu Cliviæ & adjacentibus Terris ſicuti in Belgicis provinciis ſucceſsionis intuitu fuiſſe obſervatum, & in dubio pro eo in ejusmodi cauſis præſumi; In Feu- 76 dis tamen quæ à Clivenſi Curia conferuntur plerumq;, ſi non ſemper, feuda à prædeceſſoribꝰ in heredes feudales tam mares quam fœminas translata, æquis partibus dividuntur, major natu inter filios tantum potisſimam domum cum appertinentibus, & ſi defunctus plures domos Ritterſitze haberet, proxima poſt optimam ſecundo genito, & ſic deinceps relinqvuntur, modò ſucc. capaces ſint, alias potiſſima ad ſecundo genitum, vel eo quoque incapaci, ad tertio genitum &c. pertinebit. Reliqva bona æqualiter inter 77 ejusdem ſexus dividuntur. Si vero maſcula proles non 78 adeſſet, eadem ſuccedendi ratio inter fœminas ſucceſsione, linea, & gradu, proximas ſervatur, etiam cum prærogativa habendarum principalium domuum, ſicuti in privilegio *ſupra alleg. Johannis Patris & Filii* Ducum Clivenſium de Ao. 1510. expreſſe diſponitur & *Frider. à* 79 *Sande ad conſvetud. Geldr.* recenſet *d. §. 8. n. 6.* Domus vero principalis nomine notari Ritterſitze vel quæ extra

civitatem muris & vallis continetur, denotavimus; Burgenſium bonorum intuitu vel in iis quæ in villis extra reſpectum talem habentur, majores natu nullam prærogativam habent,ſed in diviſionem veniunt *Receſſ.prov.*
80 *Clivenſis de Ao. 1660.* §. Daß auch. An verò major natu præſertim ſi bona ſatis commode dividi non poſſint juſto pretio reliquas portiones redimere valeat disqviri poſſet; verum quoniam in d. diplomate Johannis expreſſe dicitur Wederſtadinge oder Deilinge doen/in arbitrio majoris natu eſſe videtur,an redimere velit eas,vel non, invitus tamen ad redimendum cogi non poteſt. Quod innuit etiam *Dnus Feltman.de jure in re & ad rem c. 16. n.*
81. *24. & 25.* Cum autem de bonis eqveſtribus ratione iſtius prærogativæ dictum fuit, ejus capaces non reputandi, niſi qui ordinis eqveſtris in his Ditionibus & quidem à primo acqvirente deſcendentes ſunt. Extranei vero qui ſcilic. indigenatus jure in his Terris non gaudent,vel ordinis civici ſunt,privilegii hujus non capaces
82. ſunt, ex *Sande* allegato loco *D. Feltmannus d. l. n. 23.* Præterea verò juxta ordinem juris communis vocantur,& quidem primæ debentur lineæ deſcendentium; quorum nomine non ſolum Legitimatos per ſubſeqvens matrimonium, ſed etiam per Reſcriptum Principis intelligimus, cum harum Terrarum conſvetudine admiſſos eſſe exemplis probari poteſt, de qvibus *à Sande dict. §. 1.*
83. *n. 3.* Adoptivi verò, & naturales ſicuti de jure communi Feudorum à ſucceſſione, hic quoque moribus Curiæ clivenſis arcentur, etiamſi à matre relictum feudum ſit; Curia enim tales, etiamſi aliàs matri ſuccederent, non agnoſcit. Graduum propinqvitas quæ hic
84 conſideratur æque in Clivenſi curia juxta juris civilis non canonici ductum computatur. *arg. 2. F. 37.* verb. *ad ordinem*

nem gradus qui continotur in LL. Repræſentationis qui- 85.
dem jus provinciis hiſce uti Geldricis & Zutphanicis ju-
ribus olim incognitum fuiſſe videtur, poſtea receptum
inibi, & in feudis clivenſium more conceſſis adhuc ſerva-
tur. Deſcendentium linea deficiente, ad collaterales ſed 86
à primo acqvirente deſcendentes devolvitur ſucceſſio, *à
Sande* tamen In Clivenſibus feudis id peculiare vult. *ad
Conſuet. Geldr. Tr. 1. t. 3. c. 2. §. 7. n. 3.* quod eo ſola graduum hic,
non linearum habeatur prærogativa, ita ut patruus in
propinquiori gradu conſtitutus præferatur fratris nepoti,
in propriori licet linea conſtituto, & fratris filius præ-
feratur alterius fratris nepoti, licet in eadem linea con-
ſtituto. Ut ſic non tam communi parenti quam ultimo 87.
defuncto propter grad9 propinquitatem ſuccedatur, quod 88.
tamen univerſale non eſt. Secus quam de Jure Feuda-
li communi ubi non ſolius gradus ſed etiam lineæ præro-
gativa ſpectatur *2. F. 50*; *Vultej. de Feud. c. 9. num. 11. Struv.* 89
in Syntagm. F. cap. 2. aph. 7. ſi autem in eadem linea plures ſint
gradus agnati propinqvitas ab ultimo defuncto compu-
tata ſervatur. In Zutphanienſibus vero vel quæ more Zut- 90
phanienſium ſunt conceſſa, ſola propinqvitate gradus nul-
to reſpectu an à primo acquirentis ſangvine deſcendat qui
ſuccedere cupit an non, admittitur. Quod quidem cum
Flandricis, Brabanticis, Geldricis, Monforticis, Traje-
ctenſibus &c. commune habent, ut propinqui lineæ mater-
næ ſi ultimo defuncto gradu propiores ſint, in feudis pa-
ternis admittantur, & viciſſim propinqui paternæ in ma-
ternis feudis ſuccedant. Sed ipſi qui ex paterna linea 91.
ſunt ad maternorum feudorum ſucceſſionem & contra,
non adſpirant. *Frid. à Sande ſæpe d. l. c. 2. §. 7. n. 2.*

Aſcendentium ſicuti de Jure communi Feudorum
regulariter *2. F. 50.* verb. *quod aſcendentes non ſuccedant.*
ita

ita quoque in Feudis Clivenſium more conceſsis nulla
92 eſt ratio. Iis vero caſibus quibus de jure communi feudali admittuntur, etiam hic non arceri opinamur. Uti in Feudo antiquo, ſi pater in filii gratiam feudum refutaverit, vel ejus voluntate ad eum vel nepotem pervenerit; non tamen eo ſe penitus abdicaverit *2. F. 14.* juncta *2. F. 49.* In novo feudo vero quando hoc expreſſe, vel per juſtam
93 conſeqventiam actum ſit. In Feudis autem Zutphanicis vel Zutphanienſium more conceſsis, quoniam magis quam alia feuda ad allodialium naturam accedunt, Aſcendentes collateralibus omnibus excluſis admittuntur, ita ut, ſicuti de jure communi eis caſibus quibus Aſcendenes admittuntur, frater defuncti etiam in antiquo feudo non ſimul ad feudum adſpirat, ſic quoque nec in
94 his feudis: Nam hoc jure ſingulari veluti non jure univerſali debetur patri, & deinde pater quoque hoc intuitu gradu propior eſt fratre defuncti, cujus propinqvitas
95 hic ſucceſsionem efficit. Quemadmodum verò in reliqvis ſucceſsionis hujus ſpeciebus mas fœminæ, & in ejusdem ſexus conditione major natu minori præfertur, hic quoque inter æquè propinqvos non conſiderata linea mas fœminæ antefertur, pater excludit avum, proavum
96 & alios remotiores. Avus paternus & avus maternus ſoli ſuperſtites, uter eorum ætate major in ſucceſsione potior eſt, quod fuſe deducit *Frider. à Sande c. 2. §. 19. p. 2. n. 10. & ſeqq.* Sed de reliquis feudorum Zutphanienſi-
97 um more conceſſorum juribus, modo fuſius agetur; Antequam verò ad ea tranſeamus, notari meretur, in feudis clivenſium more conceſsis hoc intuitu peculiare eſſe quod filiæ equeſtris ordinis ſine conſenſu parentum ſuorum nubentes, à ſucceſsione eorundem excludantur; nec legitimæ prætextu quicqvam prætendere poſsint per *d. Receſſ.*

pro-

provincialem *de Ao. 1660.* §. So laſſen in fine & §. Wel-
ches wir. Qvod ne invitis parentibus heres vel per conſe-
qventiam quis inſeratur Familiæ diſpoſitum eſſe reputa-
tur. Ipſam Zutphanici juris indolem quod attinet, mul- 98.
tum à cæteris præſertim ſucceſſionis intuitu peculiare ha-
bet, quod maximam partem recenſebimus: præterquam
quod ſupra jam adductum, ſolius propinqvitatis gradus
inter collaterales habetur ratio, non lineæ; in deſcentibus,
quorum hic potior ratio, ſi ejusdem gradus ſint, non o-
mnes admittuntur ſimul, ſed primo ſexus, deinde inter
ejusdem ſexus liberis ætatis habetur ratio, ut ſive filius
ſive filiis deficientibus filia, major natu in feudum ſucce-
dat, Juniores tamen fratres vel ſorores in trientem Feu- 99.
di admittuntur, ita tamen ut majori natu integrum ſit,
trientem redimere & juſtum pro eo pretium reddere
junioribus, non ſecus quam bonorum parte legata de ju-
re Cæſareo Romano heredis electio eſt, an ejus æſtima-
tionem, an ipſam rem legatam ſolvere velit *l. 26. §. 2. ff. de
Legat. 1.* integer quippe triens inter plures, ſi adſint, filios
vel ſi non adſint, inter filias dividitur. In æſtimatione ve- 100
rò hujus trientis ineunda, major natu nihil habet præci-
pui, ſed domus principalis & omnia feudis cohærentia
imputantur. Et ſicuti in ſimilibus fieri ſolet, ita hic quan-
ti res in præſenti valet, æſtimari ſolet, ita ut ſi feudum em-
ptum à quodam decedente vaſallo relinquatur, non em-
pti ſed præſentis temporis, cum diviſio ineunda, habetur
ratio. Si vero pretii ejus intuitu, vel ipſius trientis ine- 101
undi ratione convenire non poſſint partes, res ad arbitri-
um Domini refertur, qui ex æquo & bono controverſi-
am componet. Sicuti enim in ſimilibus caſibus plerum- 102
que, ſic hic Domino Autore quando major natu rem da-
re optat, ſeparatio fieri ſolet. Quando vero major natu 103
D de

demortuo parente ex relictis feudis trientem minoribus dediſſet, & matre defuncta in feuda ab iſta relicta ſuccederet, ex eadem ratione denuo trientem junioribus fratribus vel iis deficientibus ſororibus concedere deberet, ex novo enim lucro, â lege vel conſvetudine impoſitum onus ferre teneretur.
104 An verò triens hic ab iis qui eum conſecuti ſunt, eodem modo quo feudum antea integrum ſc. ut viciſſim major natu reliquis ex hoc alium trientem relinquere teneatur, dubium videri poſſet, quod in nimium minutas partes totum divideretur, ſed pro ratione totius, partes proportionabiliter fieri neceſſe eſt, & ſic non qvantitas reſpicienda, cum hujus juris reſpectu major natu trientem, non intereſt quantum, relinquere teneatur.
105 Ipſi juniores trientis ſui nomine non præciſe ſe in clientelam majoris natu dare tenentur, ſed integrum ipſis eſt, an ſeparatas ſuas partes immediate in Dni. clientelam conferre, an majori natu ſe pro ſuis portionibus ſubmittere malint, ut is eadem fidei præſtatione apud Dominum ſuperiorem eos exoneret. *p. Chriſtinaus de F. Ducatus Geldr. Tit. de feud. conceſſis* ten Zutphenſchen Rechten *verſ. Juniores trientis ſui nomine.*
106 Poſt Deſcendentes Aſcendentes hic vocantur: Uti enim de jure communi triplex ſuccedentium ordo eſt, ſic hoc jure in feudis eſſe conſuevit. Poſt deſcendentes & Aſcedentes collaterales ſuccedunt, gradus, ſexus & ætatis diſcrimine ſervato, lineæ hic, an à primo acqvirente deſcendant, an non, an fratres uno, an utroque latere juncti ſint, non curatur. Sed uti dictum gradus, ſex9 & ætatis tantum habetur ratio. De quibus Sicambiororum vetus monitum apud
107 *Frid. à Sande ſæpe d. l. n. 4.*

Dat naeſte Lieff
Die Man voer t' Wyf
D' Olſte ob der Straten.

Fra-

Fratrum filii ſi ſoli ſint, juxta ſexus & ætatis prærogati- 108
vam ad ſucceſſionem admittuntur; poſt eosdem cæteri collaterales, juxta ſexus & ætatis prærogativam vocantur; Ejusdem autem gradus collaterales trientis ex feudo 109
non ſunt capaces, uti tn. in deſcedentibus ſeruabatur, ſed ſexu & ætate potior ac gradu proximus integrum capit. Et ſic nepos ex ſorore præfertur nepti ex ſorore, nepos ex ſorore major natu excludit nepotem ex fratre minorem natu. Eodem modo ſi quis ex feudo paterno vel ma- 110
terno trientem vel ex triente partem obtinuiſſet, & ſine liberis decederet, triens vel pars trientis integri non ad omnes ſuperſtites, ſed ad proximum gradum ſexus & ætatis prærogativa ſervata pertineret. Quod fuſius apud *Dn. Sande d.l.tit.3.§.19.p.3.* videre eſt. De Aſcedentium 111.
ſucceſſione hic parcius egim9, quod ſupra de iis commoda occaſio agendi n. 91. fuerit. Cæterum ſi contingeret ex 112
primo acqvirente non ſupereſſe deſcedentes vel juxta inveſtituræ tenorem ſucceſſionis capaces, feudum Clivenſe quidem Domino aperitur ut de jure feudorum communi fit; Dominus tamen tantum annum & diem more Clivenſium id retinet, & fructus inde percipit, ſed quando proximis ipſi primo acqvirenti, licet conjunctam manum vel ſimultaneam inveſtituram non habuerint, maribus & fœminis, ſexus habita prærogativa viciſſim concedere tenetur, per ſupra allegatum privilegium *à Sande d. l. p.104. in fine recenſitum. Johannis Ducis Clivia de Ao. 1510.*
Quod de feudis antiquis & infeudari ſolitis, extra dubium 113.
eſt, ſed ſi Princeps iis territoriis rem infeudari antea non ſolitam alicui novè in feudum daret in modum feudi novi, & ſi primus acqvirens ſine liberis decederet, feudum Domino eo caſu apertum ſorti privilegii iſtius non ſubjaceret, ſed in liberam ejus diſpoſitionem recideret. Ex 114

 con-

contextu quippe iſtius privilegii apparet, de feudis antiquis id intelligendum, & ſicuti alias in conceſſione feudorum omnia ſtrictè ſunt intelligenda, ita quoqve reſpectu talis Feudi præſertim quod, uti ſupra innuimus, feuda pleraqve hic videntur eſſe oblata, qvæ liberius à Dominis ſemper ſunt conceſſa, quam data, ubi Dnus, quam minimum per nexum feudalem fieri poteſt, ſibi præjudicaſſe præſumitur. Sed qvoniam hanc controverſiam ab aliis deciſam non reperimus, melius ſentientium judicio
115. ſalvo ſic ſtatuimus. In plerisq; cum Clivenſibus vel more Clivenſium conceſſis feudis Marcana feuda conveniunt, laudemii tantum modo pro renovatione inveſtituræ
116 ſolvendi intuitu differre videntur. Cliviaca enim duplo majore pretio redimi perhibentur, qvā Marcana. Ubi enim cliviacus Domino quindecim aureos ſc. pro conſvetudine Regionis Goldgülden/ibi Marcanus qvinque pendit. Miniſtris tamen Domini vel Cancellariæ feudali uterque æqualiter ſolvunt. Quid verò miniſtris pendant refert *Felt-*
117 *man. in Tract. de jure in re & ad rem n.3. & 4.* Quæ honoraria vel laudemia de feudis Zutphanicis aliarumque Curiarum vicinarum more Domino pendantur, *refert Frider. à Sande Tract. 2. lit. a. cap.3.* per integrum; deſcribere eadem hic non vacat. Eſt vero laudemium
118. certa pecuniæ ſumma vel ex conventione certa res pro conſvetudine cujusque curiæ Domino pro inveſtitura,
119 qvibusdam caſibus ſolvenda. De jure communi Longobardorum Feudali, Laudemii vis, uti hic ſupponitur, ignota eſt; Fundamentum enim quod diſſentientes ex *1. F. 24.* deſumunt, parum ſtringit; verbum enim *redemerit* qvod ibi habetur, contextu ejus tituli teſte, laudemii vim non exprimit, ſed potius hunc ſenſum habet; filia non ſuccedit in feudum niſi feuda *redemerit* i.e. *impetra-*

petraverit à Domino; cum enim de feudis datis tantum eo jure agitur, quæ merum beneficium erant, laudemii non poterat tunc haberi ratio, ſicuti hiſtoria & verus ejus ævi beneficiorum genius docet. Hodie qvidem con- 120
ſvetudine plerorumqve, ſi non omnium, Germaniæ locorum inolevit, pro inveſtituris novis vel iis renovandis aliquid ſolvi Domino, & iis qui feudorum Cancellariæ præſunt vel ei deſerviunt. *Frantzkius de Laud. c. 2. num. 28. & ſeqq.* Verum proprie Feudis gratuito nexui debito ni- 121
hil eo decedit, Et ſic gratis ſive data ſive oblata feuda conferri optime adhuc dicuntur. Qvid enim tantillum hoc quod laudemii nomine ſolvitur ad fidem & clientelam quam Dominus vaſallo præſtat. Si in jure Cæſareo gratis fieri dicitur licet honorarium intervenerit, uti e.g. ratione mandati *l. 6. ff. mandat.* cur feudum gratis non conferri diceretur, ubi honorarium intervenit & cum petita renovatione ſolet offerri. Imo in Clivenſi curia adhuc 122
conferuntur feuda quæ dicuntur ledige Lehne / Lehne mit lediger Schlippen / quæ nihil aliud ſunt quam feuda à laudemio immunia *D. Feltm. d. l. c. 16. n. 10.* Qvantum ad u- 123
niverſales Germaniæ mores Cæſari pro inveſtitura Feudorum Regalium vel ea renovanda non datur laudemium ex vero, ſed officialibus certum tantum offertur honorarium; quod firmare videtur *Inſtr. Pac. Osnabr. Art. 5. §. 6.* quando ib. diſponitur *ultra taxæ ordinariæ ſummam inſuper ejus dimidium pro infeudatione pendant.* Ubi qvod taxæ nomine venit laudemii nomine proprie vocari nequit. Idem, quod magis honorarium Principum Miniſtris qui à 124
feudalibus ſunt, quid ſolvatur quam propriè laudemium præſtetur, in pleriſq; Germaniæ Territoriis obtinere vult *Schneidew. de feud. p. 5. n. 61.* Sed hæc de Sectione hujus materiæ prima dixiſſe ſufficiant.

Sectionis primæ materias exhibens

CONSPECTUS.

1. TErmini explicandi prius ſunt quam de ipſa materia agatur.
2. Feudi vocabulum rei, quam denotat, coævum eſt, Ante A.C.M. tamen in nullo fide digno inſtrumento vel monumento occurrit.
3. Removentur quæ Freherus objicit.
4. Probabilis ratio cur ante dictū annum non occurrat.
5. Lingua Germanica ante ſeculum Chriſti 15. literis peculiaribus non fuit ſcripta.
6. Quæ in contrarium adducuntur ſuſpicione non vacant.
7. Feudi vox à Foeden eſt & vocabulo thum. JCti autem puræ latinitatis ſtudioſi nō ea, ſed beneficii voce uſi ſunt.
8. A fide derivari, alluſionem magis, quam Ethymologiam ſapit. Quomodo vox feudi hic ſupponatur,
9. Lehn vocabulum ſynonymon feudi eſſe cepit in diplomatibus idiomate Germanico conſcriptis.
10. Simpliciter poſitum efficaciæ vocis feudi non reſpondet. Boxhornius feudum à mutuum ſumendo deducit.
11. Inde tamen omnium feudorum in Germania origo non eſt.
12. Uſu vocabulum Lehnen ſimplíciter poſitum nihil aliud eſt quam concedere.
13. Qua ratione Feuda hic Clivenſium vel Zutphanienſium more dicantur conceſſa.
14. Non unius conditionis ibi feuda ſunt, ſed juxta formulas conceſſionis diverſa.
15. Unde in una curia tanta Feudorum diverſitas ſit, recenſetur & ejus rationes aliquæ probabiles.
16. Quid ſint feuda oblata.

17. Quid

17. *Quid ſint feuda data.*
18. *Datorum in jure feudali Longobardorum tantum mentio fit.*
19. *In oblatis, qui obtulerunt bona ſua modos & conditiones ſub quibus eadem recipiunt imponere poſſunt.*
20. *Cum itaq; in Clivia & adjacentibus Regionibus pleraq; feuda oblata ſint, liberioris ſæpe & variæ magis conditionis ſunt, quam in aliis Germaniæ territoriis.*
21. *Jus Francorum in Germania opponebatur Saxonico.*
22. *Qui Germaniæ Tractus jus Francorum, qui Saxonicum abſolverit.*
23. *Videbatur intuitu horum jurium veluti in duas partes diviſa.*
24. *Num ob talem rationem duo Germaniæ vicarii, vacante Sede Cæſarea, fuerint conſtituti.*
25. *An diverſitas iſtorum jurium ex diverſa Electione jurium fuerit, an ſicuti conſueverunt in Italia qua lege vivere & judicari velint, profiteri ita quoq; profeſſi ſint in Germania.*
26. *Negatur.*
27. *Negationis rationes.*
28. *Quomodo Succesſiones ratione juris Franconici ſe habuernti.*
29. *Quando de jure ſuccesſionis in Tractibus Cliviæ & adjacentium Terrarum disquiritur, regulariter pro Francorum jure præſumitur.*
30. *Quamvis Colonienſis Archiepiſcopatus circulo Rhenano & Clivenſis Ducatus ac aliæ provinciæ circulo VVeſtphalico fuerint in Deſcriptione Imperii Romano-Germanici accenſiti, juri tamen generali quo olim imbuti eo ſaltem nihil deceſſit.*
31. *Jus Francorum cum Lege Salica non eſt unum idemque.*
32. *Recenſetur dubium ob quod aliud ſenſit Dnus Conringius.*
33. *Recenſentur aliorum de iis opiniones.*
34. *Salica lex Reges & Principes potiſſimum, jus Franco-*

rum

rum reliquos ſub eo jure viventes reſpexit.

35. Alii quidem Legem Salicam de agraria intelligunt.

36. Recenſentur verba illius legis.

37. Derivatur Salica lex non à Saliis quos Francorum aliquos appellabant, ſed à Sala, quæ vox veteribus Alemannis Domum denotabat.

38. In provinciis Belgicis & Clivenſibus &c. non Salica lex, ſed Francorum jus ob- obtinuit.

39. Frid. à Sande quidem movet, Feuda Clivenſia maſculina eſſe ex privilegio tamen eſſe, ut fœminæ ſexus maſculini habita prærogativa ſuccedant.

40. Sed hoc conſvetudine ſpeciali invaluit tandem, non integro juri Francorum eo, ſucceſsionis quoq; intuitu, derogatur.

41. Aſſertionis rationes

42. Concluſio ex iis.

43. In controverſia ratione ſucceſsionis in Ducatus Juliæ Cliviæ, Montium &c. Conſenſu plerorumq; partium ad jus Francorum reſpexerunt.

44. Non itaq; ex privilegio Johannis patris & filii Ducum Clivenſium obtinuit fœminæ ib. ad feuda admitti.

45. In privilegio dicto ſtatuitur quidem, fœminas quoq; in ea feuda debere ſuccedere, ſed inde non inferre eſt primò id per dictum privilegium fuiſſe introductum.

46. Recenſetur dubium.

47. Reſpondetur eidem & conſentientes allegantur.

48. In cæteris Feudorum qualitatibus à jure Francorum receſſum & mores jus commune Longobardorum ſecuti ſunt.

49. Non obſtat aſſertum ex Chriſtinæo.

50. Ejus ratio.

51. Excuſatio Autoris quod de rebus ſpecialioribus & individuis earum provinciarum agere conſtituerit ſecum.

52. Species Feudorum horum in ſup-

poſitione ſimplici maſculinæ dici poſſent, ſed non in ſuppoſitione perſonali intuitu feudorum Clivenſium.

53. Ejus ratio.

54. Et licet mores ut ſupra deductum in aliquibus circa feuda iſta receſſerint, in ſucceſſione tamen ipſarum Regionum generaliter jus Francorum fuit ſervatum.

55. Recenſetur objectio.

56. Et licet formulæ conceſſionis Feudorum in mares conceptæ ſint, non derogat tamen id conſvetudini generali iſtarum Regionum quod fæminæ poſt mares admittantur.

57. Recenſentur formularum in Curia Clivenſi conceſſorum Feudorum conſvetarum exempla.

58. Producuntur earum adhuc alia exempla.

59. Quid ſint Cleviſche Burglehne.

60. Quomodo differant Dienſtmanßlehne & Ritterſcheids-Lehne.

61. Sattellehne quid ſint & quibus formulis ſoleant cōcedi.

62. Quæ ſint Sattelfreye Güther & cur Conringius aliud ſtatuat.

63. Aſſertionis noſtræ rationes.

64. Regulariter quidem Sattellehns bona non cadunt in fœminas, in feudis vero Clivenſium more conceſſis in ſubſidium non arcentur.

65. Aliud eſt feudum Francum & aliud in quod jure Francorum ſucceditur.

66. In utroq; quidem fœminæ admittuntur ſed modo diverſo.

67. Simile quid ratione ſucceſſionis fœminarum obtinet in Germania intuitu Feudorum Regalium.

68. Recenſentur exempla.

69. Verba: So wohl auff die Töchter als Söhne non ſimultaneam ſucceſſionē ſed ſucceſſivam inferunt.

70. Aſſerti rationes.

71. Aliæ ejus aſſertionis rationes.

72. Non obſtant ex jure Cæſareo rationes.

73. Ejus ratio.

74. *Rationis ratio.*

75. *Intuitu Feudorum quæ ex curia Clivenſi conferuntur, mores quomodo etiam ſucceſſionis ratione à jure Frãcorum receſſerint.*

77. & 78. *Datur exemplum.*

79. *Domus principalis nomine quam major natu præcipuam habet equeſtris vel* de Ritterſitz *intelligitur.*

80. *Majorem natu portiones quæ junioribꝰ debentur hic juſto pretio redimere poſſe, videtur.*

81. *Prærogativæ quam majores natu habent in Terris Clivenſ. & Marcanis capaces non ſunt niſi eqveſtris ordinis inibi reputentur.*

82. *Inter deſcendentes hic Legitimati per ſubſequens matrimonium & per Reſcriptum principis reputari videntur.*

83. *Adoptivi vero & naturales ne quidem inter fœminas hic ſuccedunt.*

84. *Graduum propinquitas in Clivenſi & adjacentium curiis juxta jus civile non Canonicum computatur.*

85. *Repræſentationis quidem jus olim in Terris iſtis fuit ignotum nunc pro re nata ibidem ſervatur.*

86. *Deſcẽdentibꝰ deficientibus ad feuda Clivenſium more conceſſa, collaterales vocantur.*

87. & 88. *Peculiare tamen quid ibi in curia Clivenſium ſervari vult Sande.*

88. & 89. *Licet de jure feudali communi lineæ & gradus prærogativa ſervetur.*

90. *In Feudis Zutphanienſium more conceſſis ſola gradus propinquitas, nihil aliud ſpectatur.*

91. *Et proximi paternæ lineæ in materna feuda, ac contra admittuntur, qui vero ex ipſa iſta linea ſunt in feuda materna, nec contra ſuccedunt.*

92. *Aſcendentes quidem in feuda Clivenſium more conceſſa non ſuccedunt, iis vero caſibus ubi de jure communi feudali admittuntur etiam hic ſuccedunt.*

93. *In feudis vero Zuphanien-*

ſium

ſuum more conceſſis Aſcendentes ſuccedunt.

94. Frater defuncti ibi ſimul non admittitur, & quæ ejus ratio.

95.96. Avus paternus & avus maternus, ſcil. ſuperſtites, uter eorum ætate major ſuccedit.

96.97. Filiæ equeſtris ordinis ſine conſenſu parentis nubentes à ſucceſſione eorundē excluduntur nec legitimæ prætextu quid exigere valent.

98. Quæ Zutphanici juris in feudum ſuccedendi ratio ſit.

99. Juniores fratres vel ſorores hic in trientem admittuntur

100. Quomodo triens iſte æſtimetur.

101. Si pretii vel etiam trientis ineundi cauſa convenire nō poſſint partes, res ad Dni. arbitrium defertur.

102. Quæ enim ſuper feudalibus cauſis controverſa; præſertim in ejusmodi cauſis plerumq; arbitrio Domini relinqvitur.

103. Qvando majori natu trientem ex bonis feudalibus paternis dediſſet, & demortua matre, materna bona conſequeretur, ex iis etiam trientem ſenioribus fratribus deberet.

104. Triens hic eodem modo ad deſcendentes uti integrum feudum transmittitur, ut major natu ſaltem junioribus trientem det.

105. Juniorum vero arbitrio eſt ratione portionum ſuarum in Domini clientelam dare, an majori natu ſe ſubmittere velint, ut is una fide eos apud Dnum relevet.

106. Poſt Deſcendentes Aſcendentes admittuntur & poſt hos collaterales ſuccedunt.

107. Recenſetur eum in finem vetus Sicambrorum proverbium.

108. Fratrum filii ſi ſoli ſint, juxta ſexus & ætatis prærogativam vocantur.

909. Ejusdem Gradus collaterales trientis ex feudo non ſunt capaces, ſed gradus ſe-

dus & ætatis potior ratio eſt.

110. *Ejus exemplum.*

111. *De ſucceſſione Aſcendentium eo in loco parcius agitur, quod ſupra de iis agendi fuerit occaſio.*

112. *In caſum feudi aperti Clivenſium more conceſſi id quidem Domino defertur, ſed proximus agnatus vel cognatus aut agnati vel cognati à primo acqvirente deſcendens id redimere poteſt.*

113. *An idem in feudo novè à Domino conceſſo antea infeudari ſolito teneat, dubitatur.*

114. *Ejus aſſerti ratio.*

115. *In plerisque Clivenſia & Marcana Feuda conveniunt.*

116. *Differunt tamen ratione laudemii præſtandi.*

117. *De Laudemiis Zutphanienſium ritu vel in aliis iis vicinis curiis præſtari ſolitis remisſivè.*

118. *Laudemium quid ſit.*

119. *De jure Longobardorum Laudemii indoles ignota eſt.*

120. *Fundamentum quod disſentientes ex 2. F. 24. deſumunt, non ſtringit.*

121. *Hodie pro inveſtituris Feudorum Germaniæ in plerisq; locis Domino aliquid præſtatur.*

122. *Verum hinc nihil Feudorum naturæ decedit quod gratis concedantur.*

123. *Qvænam Feuda in Clivia ſint* lebdige Lehn / oder Lehne mit lebdiger Schlippen.

124. *An in Imperio Romano-Germanico hodie Cæſari pro inveſtitura proprie laudemium præſtetur.*

125. *An in plerisque Germaniæ Territoriis idem ſervetur.*

Sectio

SECTIO ALTERA
De
Juribus Feudorum Clivenſium vel Zutphanienſium more conceſſorum quibusdam ſingularibus.

NOn infreqvens inter Doctores loqvendi modus eſt, 1.
ac ut fertur Curiæ uſu quadantenus probatus, Feuda Clivenſium more maſculina eſſe, eo excepto quod fœminæ Johannis Cliviæ Ducis privilegio, ſexus tamen habita prærogativa, admittantur; Quod in Sectione prima ex Friderico a Sande deductum, & aliorum exemplis ſtabiliri videtur. Sed quamvis, quousque meminiſſe 2.
datur etiam ex Hiſtoriis fide dignis, juxta mores Clivenſium fœminæ deficiente mare ad ſuccedendum capaces ad feuda fuerint vocatæ, propter jura Francorum qvibus præſertim ſucceſsionis intuitu Clivenſium Juliacenſium &c. Ditiones fuerunt imbutæ, inde forte propriè maſculina feuda illa ab antiquo etiam dici non poſſint; poſito ta- 3.
men olim & nunc, loquendi modum & uſum ſic obtinuiſſe ratione feudorum quæ ex curia clivenſi conceduntur, aliud tamen longe eſt ratione ſucceſsionis in ipſos Ducatus Juliæ Cliviæ Montium & Terrarum unitarum. Ante Ducentos quippe annos memoriæ prodita exempla ſunt, quibus fœminæ ad ſucceſsionem eorum fuerunt admiſſæ, jure ut putatur Francorum, quod in Terris & Ditionibus hiſce generali obtinuiſſe conſvetudine nemo forte inficias ibit. Et ut eo minus de eo dubium eſſe poſſit. Cum ſub finem fere à nato Chriſto Seculi IV. provinciæ 4.

 Julia-

Juliacenſium Clivenſium Montium ad duos poſſeſſores redigerentur, Wilhelmum nempe Ducem Juliæ & Montium & Johannem III. Ducem Cliviæ & comitem Mar-
5. cæ. Wilhelmus Juliacenſis filiam ſuam Mariam, hujus Filio Johanni III. Clivenſi eo pacto in matrimonium collocabat ut Juliæ & Montium Ducatus ac Ravensbergenſem Comitatum dicto Johanni tertio in dotem daret; Ambo verò parentes ſic convenerunt & in perpetuum duraturo pacto caverunt, ut omnes dictæ provinciæ ex tunc unitæ, non ſolum in dictum Johannem III. & Mariam Juliacenſem demortuis utrisq; parentibus paciſcentibus tranferrentur, ſed his quoq; vita defunctis primogenitus ex iis, aut filio non exiſtente, primogenita & ſic deinceps nati ex iisde, ſervato ſemper primogeniture jure, & eatenus ſexus prærogativa, ſuccederent, Quæ pacta à Cæſaribus ſucceſſive diverſis temporibus ex cer-
6. ta ſcientia ſunt confirmata. Circa A. C. 1511. quo Wilhelmus Juliacenſis moriebatur, caſus contigit, & vigore dictorum pactorum & vi unionis iſtius Johanni III. Clivenſi & Mariæ Julicenſi omnium harum Terrarum ſucceſſio deferebatur. Potuiſſent forte Sereniſſimi paciſcentes pactorum & unionis iſtarum Terrarum omnium jure Francorum ſatis ſecuri eſſe, quo valuerunt de Feu-
7. dis pactis & teſtamento pro lubitu diſponere. Cum verò Albertus Saxoniæ Dux, qui Wilhelmo Juliacenſi ejusque poſteris non adeo faviſſe fertur, à Friderico III. Cæſare die 25. Junij Ao. 1483. expectantiam, ut dicunt, in Ducatus Juliæ & Montium ea conditione impetraſſet, ut ſi Ducatus hic morte Wilhelmi vel aliàs Cæſari & Imperio aperiretur, is ſuccederet; Eamq; Maximilianus I., cum Terrarum harum conditio tunc non pateret, Alberto & Erneſto Electori Saxoniæ renovaſſet, Ao. C. 1508.

antea

antea recenſiti VVilhelmus Juliacenſis & Johannis Clivenſis Maximilianum I. de conditione & qualitate horum Feudorum plenius inſtruxerunt; & melioris & abundantioris cautelæ ergo, privilegium juris jam competentis declaratorium, ac quod Mariæ Juliacenſi in iſtas Ditiones ſucceſſio jure competat, impetrarunt non ſolum, ſed etiam idem Maximilianus I. d. 4. Maji A. 1509. dictam declarationem confirmavit, ex certa ſcientia & motu proprio ac ex poteſtatis plenitudine, omnes expectantias à parente Frid. III. datas ſuſtulit, & verbis nullitatem & invaliditatem ipſo jure inferentibus casſavit; inſuperq; A. C. 1516. literis Reverſalibus ex Friſia 17. Julii datis, promiſit ſe Domui Saxonicæ prætenſæ iſtius expectantiæ cauſa ſatisfacere velle, Filio vero Carolo V. Johannem III. Clivenſ. ac Mariam conjugem de Ditionibus hiſce inveſtiendi copiam dedit. Rebus ſic ſe habentibus, ex Johannis III. 8
Clivenſis & Mariæ Juliacenſis Matrimonio non infelici Wilhelmus junior ac tres filiæ, Sybilla Electori Saxonico Johanni Friderico, Anna Heinrico 8. deſponſatæ ac Æmilia innupta decedens fuerunt pronati. Defuncto A. Chr. 1539. circiter, parente Johanne III. Clivenſi, vigore pacti & unionis confectæ unicus hæres in omnes haſce Terras ſucceſſit & matrimonio ſibi Mariam Auſtriacam Ferdinandi I. Cæſaris Filiam ſibi junxit. Jura vero a- 9.
lias ſucceſſionis & primogenituræ intuitu competentia, Carolus V. Ferdinandus I. Maximilianus II. & Rudolphus II. Cæſares ſolide confirmarunt ac approbarunt. Wilhel- 10.
mus ex matrimonio cum Maria Auſtriaca nuncupata Filios duos Carolum Fridericum & Johannem Wilhelmum; Filias autem qvinq; Mariam Eleonoram, Annam, Magdalenam, Sybillam & Eliſabetham ſuſcepit. Mor- 11.
tuo Carolo Friderico primogenito Romæ Anno 1575. ſine

ne nuptiis & liberis,ad ſecundo genitum, ſacris deſtinatum ſuccesſio pertinebat, isque renuncians Epiſcopatui Monaſterienſi,cui jam conſecratus erat,vi unionis & pactorum, omnes has terras unitas accipiebat, Improlis tamen Anno 1609. d. 25. Martii decedebat, & juxta pactorum, unionis & Juris Francorum aliàs ibi recepti vigorem proximo Heredi, ejusque poſteris amplisſimas has Ditiones relinqvebat, Anno Chriſti 1572.
13. Wilhelmus pater Mariam Eleonoram filiam primogenitam Duci Borusſiæ Alberto Friderico deſponſavit,vi unionis ab Adolpho Duce Cliviæ Anno 1415. cum Statibus & Subditis initæ;ac ſupra dictorum pactorum Dotalium vigore de Anno 1496, pactis dotalibus cavit: Sin ipſi parentes ſine prole maſcula, vel proles eorum maſcula ſine liberis morerentur, licet tunc ambo ſupervixerint filii, Filia ipſorum primogenita Maria Eleonora Alberto Friderico Duci Borusſiæ deſponſata, & ex iſto Matrimonio ſuſcepti liberi [dubio procul primogeniture & ſexus ſervata prærogativa] in unitas Terras ſuccedere deberent, vi confirmationum & declarationum Cæſarearum, uti verba dictorum pactorum dotalium Prutenicorum clare ſatis habent.
14. Pacta hæc inter omnes Wilhelmi Liberos fideliter non ſolum ſervata, ſed cum Anno 1574. ſecundo genita, Philippo Ludovico Comiti Palatino Rheni, tertio genita Magdalena Palatino Rheni Johanni Bipontino, & qvarto genita Sibylla Philippo March. Burgavenſi, in Matrimonia elocarentur, eadem cautio intuitu primogenitæ filiæ Mariæ Eleonoræ ejus heredum fuit repetita, poſtgeniti eo reſpectu juri ſuo ſolenniter renunciarunt & in caſum decedentium ex prima Linea ſuccedendi ſpem ſaltem ſibi reſervarunt. Ex Alberto Friderico & Maria Eleonora, Anna,quæ Electori Bran-

Brandenburgenſi Johanni Sigismundo nupſit,nata eſt,qva Felicisſimæ memoriæ Georgius Wilhelmus & ex hoc Serenisſimus ac Potentisſimus Fridericus VVilhelmus Dominus noſter clementisſimus, oriundus eſt. De 15
ſuccesſione in Terras ſæpe dictas unitas potentisſimæ Domus apud Cæſarem controverterunt diu. Quarum Saxonica univerſam ſibi hæreditatem prætendit,Ser. Elector Brandenburgicus integram quoq; ſibi deberi ſolidè deduxit. Idem,ſed ex diverſo jure,ſibi deberi autumat 16.
Neburgico Palatinus. Cui & reliquis Bipontinus & Burgavius ſe opponunt nomine conjugum,& Feuda iſta in Sorores ultimo decedentis æqualiter eſſe dividendas,Electrici vero nunc Electori Brandenburgico de feudalibus nihil,ex allodialibus vero quartam tantum jure præſentationis deberi voluerunt. Nos judicium hic non ſumi- 17
mus temerè; cum tamen Acta nunc publici juris ſint,quæ neminē latere debent,in patria viventem fidelem civē,non vitio verti nobis poſſe autumamus,ſi argumenta quæ ugentiora viſa ſunt producamus,& quid opinemur,ſine cujusq; præjuducio ingenuè hic fateamur: In confeſſo 18.
eſſe remur,Ducatus Juliæ, Cliviæ, Montium cum unitis Terris iis in partibus Germaniæ ſitos eſſe, ubi Jus Francorum qvoad ſuccesſiones tam in feuda quam allodialia fuit ſervatum. Cujus vigore Domino & poſſeſſori tam inter vivos quā mortis cauſa diſponere fas eſt ab eo,qvi in allodialibus conſvevit,parum differente modo. In reliquis jus primogenituræ ſexus & lineæ prærogativa ſervabatur, de quo jam in ſectione prima actum. Deinde ne- 19.
minem inficias iturū credimus,Adolphum Cliviæ Ducem A.C.1418.cum Statibus ſuis provincialibus & ſubditis conveniſſe & ſtatuiſſe perpetuam ſuarum Provinciarum unionem,ſimulq; jus primogenituræ tam quoad maſculos quā

F foe-

ſœminas inibi introduxiſſe,& Cæſares id confirmaſſe. Nam hodie adhuc Homagia, quando caſus ſe dant, præſtanda id atteſtantur, & Cæſarum confirmationes in aprico ſunt.
20 Nec negaturum arbitramur quenquam, poſt unionem omnium horum Ducatuum & provinciarum An. 1469. factam; idem quod ratione Cliviæ & ſuarum Terrarum Adolphus ſtatuit, per iſtam unionem in cæteris Ditionibus ſucceſsionis ratione fuiſſe introductum & ſtatutum, ut ſcil. & primogenituræ & lineæ & ſexus ſervetur ra-
21. tio; Hunc enim in ſenſum illa pacta confirmarunt Cæſares, conceſſerunt inveſtituras, & pacta dotalia ad amusſim iſtarum inita ratihabuerunt, uti ſupra in hac Sectione aſſertum, eoq; ſenſu à VVilhelmi poſteris fuerunt
22. agnita & ad poſteros transmiſſa. Neminem quoque fore putamus qui ſincere pacta dotalia prutenica inter Albertum Fridericum Borutſiæ Ducem & Mariam Eleonoram in controverſiam vocare posſit; verbis quippe ſatis dilucidis ibi cavetur, primogenitam iſtam VVilhelmi Ducis filiam & ejus poſteros Ihrer beyder Lbd. Erben in caſum quando parentes maſculū ſucceſſorem non relinqverent, vel ſi ſucceſsio quidam ei deferretur, is autem improlis decederet, univerſales debere eſſe heredes, & quidem: Krafft und Inhalts darüber hiebevor erlangeten und
23. beſtätigten Käyſerlichen Privilegien. Iis itaq; poſitis, ſponte veluti fluit: Caſu exiſtente poſt mortem Johann. VVilhelmi Ducis ſine prole decedentis juxta pacta unionum, dotalium præſertim poſteriorum & juris Franconici ductum Mariæ Eleonoræ, & poſt hujus fata poſteris ejus in
24 iſta linea ſucceſsionem fuiſſe delatam. Hoc enim infert natura & proprietas primogenituræ, ut primogenito vocato & nato ſtatim ejus poſteris jus quæſitum ſit. *Tiraquellus de jure primogenit. qv. 10. n. 21. & qv. 40. n. 160. Beſoldus*

ſoldus de Reg.ſucc.l.2.Diſſ.7. & ſic praxis in ſimil. A. B. ar-
gum. id firmat. 2. pacta unionū & præſertim dotalia præte- 25.
rita hoc atteſtātur, ubi ſimul primog. heredes vocantur, qui
vocati dici non valerent, ſi tranſitus de linea in lineam fi-
eret. 3. Ipſi Ducis VVilhelmi filii & filiæ reliqui eo ſen-
ſu jus primogenituræ, Lege & ex pactis iſtis Mariæ Eleo- 26
noræ competens, intellexerunt; dum poſtgenitæ Sorores
ſingulæ in pactis dotalibus ſecum ininitis juri ſuo, ſi quod
competiiſſet, renuntiarunt, & nihil ſibi, niſi ſucceſſionis
ſpem juxta dicta pacta reſervaverunt. Quæ renun-
tiationes & reſervationes ſemel factæ inefficaces ex poſt
facto cenſeri, nullo jure poſſunt. Videri quidem poſſet 27
aſſertioni huic obeſſe 1. quod *Frid. à Sande* habet *ſæpe d.l.*
ad Geldriæ conſvetud. Feudales p.1.t.3.§.24. & 30. quaſi jus
primogenituræ non nativitate, ſed vi delatæ ſucceſſionis
contingat, ut ſi primogenitus tempore ſucceſſionis non ſit
ſuperſtes, id non juvet, nec filio ejus eſſe locum ſed ſecun-
dogenito, quoniam primogenitū natum eſſe oporteat de-
latæ ſucceſſionis tempore *arg. §. in extraneis inſt. de hered.*
qualitat. & diff. Et cum primogenita Maria Eleonora
prutenica, decem menſibus ante fratrem Anno ſc. 1508.
mortua, progeniei ejus primogenituræ juris capacitatem
delatam non eſſe. 2. Quod in locis ubi conſvetudine vel pa- 28.
cto fœminæ poſt mares admittuntur, lineæ prærogativa
non attendatur, ſed lineæ rationem tantum inter ejus-
dem ſexus haberi debere *2.F.17.* verb: *donec ſuper eſt maſculus*
Struvius in Syntagm. Feud. c.9. a.8. n.10. 3. Si pactis dotali- 29
bus vis quædam tribuenda eſſet, Domum Saxonicam Dno.
Electori Brandenburgenſi præferri, propter pacta do-
talia inter Johannem Fridericum Electorem Saxoniæ &
Sibillam Clivenſem de Ao. 1526. d. 8. Aug. inita, & à Cæſ.
confirmata. Ex vero tamen aſſertioni noſtræ non obſunt. 30.

F 2 Quan-

31.Quantum enim ad primum argumentum,quo *Sande* utitur, de diverſo conceptū eſt, & de nuda capacitate perſonæ loqvitur,quæ ſufficit ſi delatæ ſucceſsionis tēpore talis deprehendatur;ſed hic propriè non de perſouæ capacitate ratione ſui ipſi9 agitur,quæ hic in controverſiam nō vocatur, ſed ratione grad9& lineæ diſputatur,quod inde decidi non
32.poteſt; Deinde contra ipſam juris primogenituræ indolem eſt, non nativitate ſed delatæ ſucceſsionis tempore acquiri *Deut.21.v.16.Tiraquell. de jure primogenituræ qu.21. & qu.40. n.37. Molin. ad conſvetud.pariſienſes tit.1.§.13.gloſſ.3. q.2.n. 6.* & licet non actualis,habitualis tamen ſucceſsionis delatio, & ejus qualitatis transmisſio hic adeſt *Schrader. de Feud.p.5.c.6.n.19.* præſertim juris Francorum ductu quo lineæ reſpectus ad primogenituram fundandam non poteſt negligi,& ſic primogenitæ prædefunctæ filia ex-
33.cludit ſecundogenitæ filium. In primis quod In pactis unionum & in individuo in prutenicis dotalibus heredes & poſteri Mariæ Eleonoræ expreſſè ſint ad ſucceſsionem harum Terrarum unitarum vocatæ. 3. *Fridericus à*
34 *Sande alleg. loco* de moribus Geldriæ ſpecialibus loqvitur
35.qui hûc trahendi non ſunt tanquam ſingulares. Quod 2do loco obſtare videbatur,non ſtringit,loquitur n.de mero jure Feudali Longobardico, quod pure hic non reſpicimus,ſed potius in his & ſimilibus controverſiis jus Fran-
36 corum ſeqvimur. Præterea in caſibus juris primogenituræ de quo hic & *D.Struvius* non agit,haud negligitur reſpectus lineæ juxta praxin totius ferè Germaniæ, & ideo ubi fœmina juris primogenituræ capax eſt per legem aut pacta,ibi etiam ejus deſcendentium non poteſt non haberi ratio ; licet inter ejus deſcendentes hic ſexus
37.habenda ſit prærogativa. Tertium quoque parum movet : Nam in pactis dotalibus allegatis Saxoni-

cis

cis expreſſe diſponitur, ſi Johannes Clivenſis & Maria Juliacenſis parentes prolem maſculam non relinqverent, vel hi etiam ſine prole decederent, verbis: Keine männliche Erben hinter ſich verlaſſen würden/ die Förder keine Erben verlieſſen / tunc demum ibi majorem natu filiã & ejus poſteros ſuccedere debere. Jam vero non ſolum Filium VVilhelmum juniorem ſucceſſorem omnium Terrarum iſtarum habuerunt, ſed hic viciſſim à ſe deſcedentes reliquit, in Sereniſſimo Electore Brandeburgico Dno noſtro clementiſſimo & ejus poſteris, ut ſic ſi alia quoque non obſtarent, Saxonicæ ſucceſſioni non locus eſſet quam diu ex Domo Electorali Brandenburgica â VVilhelmo iſto deſcendentes maſculus vel fœmina ſupereſſet. Alias rationes data prærervehimur operâ. Partium qua- 38.
talium jura in illuſtri hac controverſia tangere, nec vacat nec integrum eſt, ne temerè feciſſe videamur. Si in diſcurſu, cum publici juris ſint acta typis evulgata, de iis diſſerendi dabitur occaſio, quid ſentiamus, quâ decet modeſtia & veneratione, afferemus. Cæterum licet fœ- 39.
minæ Feudorum more Clivenſium vel Zutphanienſiũ collatorum capaces ſint, modo explicato, in curia tamen ob ſexus verecundiam nec poſtulationis nec judicii exercendi cauſa locum habent. Imo juxta Geldriæ ritum ne quidem pro ſe poſtulare poſſunt *Frid. à Sande d. l. a. 3. c. 2.* Sed 40
ſi Cajus mortuus eſſet, & Feuda Clivenſium more conceſſa reliquiſſet, Domo vero principali eqveſtri excepta, quæ majori natu præcipua, Feudum in quinq; æquales portiones eſſet dividendum, ſervitia feudalia autem ita eſſent comparata ut Domino feudali non proſint per partes, major natu verò nec partes reliquorum redimere nec permittere vellet, ut ſuæ & reliquorum portiones in alium vendantur, feudi clivenſis & ſervitiorum præſtandorum

 capa-

capaci; an à Domino cogi poteſt invitus ut vendat, an Dominus tandem conſentire tenetur, ut ſervitia à ſingulis
41 partibus, quo fieri poteſt, modo præſtentur. Jure quidem communi cautum eſt neminem teneri rem ſuam vendere invitum regulariter *l. 11. c. contrah. empt.* ſed quoniam inter cæteras limitationes hæc quoq; habetur, ſi res vendenda ita cõparata ſit, ut ſi divideretur vectigal commodè inde præſtari non poſſit, diviſio non admittenda *l. 7. pr. ff.*
42 *Si ager vectigal.* Deinde, ſi publici interſit rem non in communione retineri ſed vendi, quod tunc fiſcus, etiamſi portionem. minorem ſaltem in re habeat, ad venditionem provocare poſſit *arg. l. un. c. de venditione rerum Fiſcali-*
43 *um.* 3. In rebus ex beneficio alieno obtentis, ad quas etiam ſuo modo res feudalis referri poteſt, quando majorem partem in ea habens ad venditionem provocat, minorem verò portionem habens eam redimere nolit, invitum ad venditionem cogi poſſe. *l. 34. §. 2. c. de donat,*
44 4. in rebus feudalibus non minus Domini intereſt cum rebus ita agi, ut ſervitia non incommodè præſtentur, quam
45 vaſalli ut is re in feudum accepta commode fruatur. 5. quâ noviſſe datur moribus Cliventium aliud non introductum: Nulli dubitamus quin tali caſu major natu etiam Domum ſuam quam jure ſingulari in diviſione præcipuam obtinuit, teneatur ex arbitrio Domini cum reliquis portionibus vendere alii, ſed uti in ſimilibus caſibus omnibus, ſic etiam hic juſto pretio *arg. §. 2. Inſt. de hi ſui vel al,*
46 *jur. ſunt* verb: *bonis condit.* verum uti jam ſupra innuimus, res feudalis hic vendi deberet indigenæ, & qui juxta conſuetudinem & ſtatuta Cliventia inter Pares curiæ locum ha-
47 bere poteſt. Sed quid ſi extraneus, vel qui jus indigenatus ibi non haberet ut proximus agnatus in feudum è curia Cliventi conceſſum ſuccederet? eo caſu opinamur vel

indi-

Indigenam quendam debere hoc feudum vel portionem feudi juſto pretio redimere,aut ei ſatisfacere,aut juſtè petenti jus indigenatus non eſſe denegandum; ne curia vel convaſalli alieno damno quid expetere videantur. Quæ fuſius deduci poſſent niſi Diſputationis conſcribendæ leges vela contrahere monerent. Et cum ſupra de Feudis Zut- 48
phan. more conceſſis aſſereretur,majorem natu in beſſem bonorum ſuccedere,trientem minoribus natu æqvaliter dividendum aſſignari;in confeſſo qvidem eſſe remur actionem realem minoribus natu pro conſequendo eo competere, an verò coram judice loci ordinario,an feudali ejus juris interpretes ambigere deprehendimus. Verum cum 49
triens hic feudali qvalitate imbutus, eo quod dividatur non deſinat eſſe talis, actionem iſtam coram feudali judice eſſe intentandam nulli dubitamus cum *Frider. à Sande p.22.ſæpè d.l. ad conſvetud.Geldr.Tr.3.c.1.§.2.n.8.* Cæterum 50
ſi actor harum Terrarum aliquam aſſerat rem feudalem, reus verò neget, & allodialem eam eſſe prætendat, quis hic, Feudalis ne;an rei ſitæ judex ordinarius cognoſcet? Videtur inter Doctores,judicem loci eſſe competentem communior, & inde ferè receptior, illum enim non competentem eſſe volunt niſi ſuper lite de re vere feudali oriunda. Aſt re curatè inſpecta, juri convenientius 51.
videtur ex qualitate actionis intentatæ id diſcernendum eſſe; Si itaque actor coram judice feudali ſuper re qua- 52.
piam actionem feudalem intentaſſet,reus verò negaret eam eſſe feudalem,inde ſtatim feudalis judex non fieret in competens,vel forum transferretur ad judicem loci; Sed ſicuti de jure Cæſareo generaliter cautum,nec in jure feudali ac curiis Clivenſibus aut Zutphanicis ſtatutum, aliter, ut judex ſuper competentia ſua ipſe pronunciare poſſit *l.2.ff.ſi quis in jus vocatus non erit l.5.ff. de jud.*

ita

ita quoque his caſibus tenere putamus cum *Fride-*
53.*rico à Sande modo dict. loc. num. 10. & ſeqv.* Nec intereſſe putamus an in poſſeſſorio an in petitorio agatur; quamvis enim Doctorum non pauci opinentur, in poſſeſſorio ſuper feudo inſtituto judicem loci ordinarium eſſe competentem, argumento Rei ſpiritualis aut cauſæ matrimonialis. Ex verò tamẽ quoniam poſſeſſorium ſuper re feudali inſtitutum non poteſt non cauſa feudalis dici; & ej9 intuitu judex feudalis competens eſt, verius arbitramur & in poſſeſſorio judicem non rei ſitæ, ſed feudalem eſſe competentem, & per conſequens hoc intuitu ſuper competentia ſua judicem feudalem cognoſcere poſſe aſſerimus *cum D. Struvio & aliis ibi allegatis in Synt. F. c. 16. a. 4. n. 3.* Ubi in ſequentibus quis de jure communi Feudali in
54 cauſa Feudali ſit competens pluribus tradit. Aſt quando Feudum in alieno territorio ſitum è Curia Clivenſi conceſſum ob culpam aliquam commiſſum perhiberetur, & Fiſcus Domini ideo ageret, quod forum hac ra-
55.tione habebit competens? Videri poſſet judicem loci eſſe adeundum, quod extra territorium nemini competat juriſdictio *l. fin. ff. de jurisd. l. 38. in fin. ff. de jud.* præſertim ſi ne-
56.garetur rem quæ fiſco vindicatur eſſe feudalẽ. Verum quoniam 1. cauſa talis quando Dominus agit ad commiſſum feudum ob culpam, à Doctoribus cenſetur feudalis *D. Struv. in Synt. F. d. c. 16. a. 4. n. 1.* verb. *aut culpa vaſalli* 2. In tali cauſa non niſi judex feudalis eſt competens per ſupra dicta. 3. Uſu juris publici in confeſſo eſt Principes & Status Imperii ob commiſſa feuda etiam in alieno Territorio ſita cognoſcere & libere diſponere *Art. 27. Capitul. Leopold.* verb. Sie ſeyn gelegen wo ſie wollen. *Dictus Art. 27.* quidem de crimine læſæ majeſtatis loquitur; Sed quoniam ibi vices exempli id habet, in ſimilibus eadem ratio tenet

net. Qvoniam Vaſalli uſu totius ferè Germaniæ in Territoriis Statutum eodem jure cum Subditis in multis cenſentur, dum non ſolum jure fidelitatis ſed etiam ſimul homagii obligantur. 5. Ideo idem judicium quod loci ſolet eſſe ordinarium in cauſis feudalibus quoq; ſolet eſſe competens. 6. Ob eandem rationem Fiſcus Principis experiri ſolet ob culpam. 7. Ob duplicem hunc, hic conjunctũ reſpectum uti cauſæ Fiſcales de jure Romano Cæſareo non niſi coram Cæſaris procuratore vel ejus Rationali, non coram judice loci ordinario, expediuntur *l. 1. & 2. §. C. ubi cauſæ Fiſcales* ſic in feudal. in Territor. Principum & Statuum Imperii Aulicum judicium vel curia alia ritu & modo pro cujusq; Regionis conſvetudine ſolet eſſe competens. 8. Propter ſupra dicta etiam in feudalibus judex, quando actor coram eo intentat actionem feudalem, reus verò rem feudalem eſſe negat, competentem ſe pronunciare 57. valet: nulli dubitamus quin aulicum judicium vel loci curia ordinaria hoc caſu ſit competens, nec Fiſcum Domini judicem rei ſitæ eo fine adire neceſſe habere. Concludi- 58. mus ſic, & ejus Numinis auſpicio quo incepimus, finimus Tractationis materiam, Tu, Benevole Lector, eo animo, quo cuncta hæc poſita ſunt, interpretaberis, ſimiliter, nos in Tuis facere conſueviſſe confides.

Alterius Sectionis
CONSPECTUS.

1. AMbigitur, an Feudorum Clivenſium more conceſſorum qualitas permittat aſſerere, eadem eſſe Maſculina.

2. Propter jus Francorum in Terris iis conſvetum, ab antiquo etiam proprie maſculina feuda iſta non fuerunt.

3. Et poſito quod fuiſſent id tamen de ipſis Ducatibus Juliæ, Cliviæ, Montium &c. non poſſit prædicari

4. & 5. In argumentum ejus aſſertionis ſtabiliendæ adducitur pactum unionis omnium iſtarum Terrarum, Juliæ, Cliviæ, Montium &c.

6. Exemplum quo vi dicti pacti unionis Terræ iſtæ uni fuerunt delatæ.

7. Albertus Saxoniæ Dux expectantiam quidem in Juliæ & Montium Ducatus obtinuit, quæ poſtea à Maximiliano I. Cæſare renovata, ſed cum hic melius informaretur, idem Maximilianus in abundantiorem cautelam fœmineam ſucceſſionem in Terras has unitas declaravit, & expectantias ante conceſſas irritas reddidit.

8. Aliud exemplum quo VVilhelmus junior Dux ſolus in Terras has unitas, de quibus agitur, ſucceſſit.

9. Cæſares ſuccedẽdi jura fœminis, jure primogenituræ tamen & ſexus habita prærogativa, aliàs competentia inſuper confirmarunt.

10. VVilhelmus hic ex matrim. cum Maria Auſtriaca duos Filios & Filias quinq; ſuſcepit.

11. Mortuo ejus primogenito ſine nuptiis & prole, ſecundogenito unitarum Terrarum ſucceſſio deferebatur.

12. Is tamen etiam ſine prole deceſſit, & proximo heredi, quod tunc in controverſiam abiit, Terras unitas eas reliquit.

13. Ca-

13. *Cavit VVilhelmus Pater pactis dotalib9 inter Albertum BoruſſiæDucem & MariamEleonoramfiliamſuam primogenitam ſi is & uxor ſine prole maſcula decederent, vel proles maſcula ſuccederet, ſed ſine heredibus vita defungeretur, huic primogenitæ & ejus poſteris, ſuccedendi jus univerſale in Terras iſtas unitas debere competere, vi pactorum unionis, confirmationum Cæſarearum & juris Francorum ibi recepti.*

14. *Pacta hæc omnes VVilhelmi liberi fideliter ſervarunt.*

15. & 16. *Sed tamen potentisſima Domus de ſuccesſione hac apud Cæſarem controverterunt.*

17. *Autor de illa judicare temerè ſibi non ſumit.*

18. 19. 20. 21. 22. *Adducuntur argumenta omnium partium urgentisſima.*

23. *Quibus poſitis ingenuè fatendum ſuccesſionis jus univerſale in Terras unitas iſtas deberi Mariæ Eleonoræ Filiæ VVilhelmi primogenitæ, ejusq; poſteris.*

24. 25. 26. *Firmatur ea aſſertio argumentis quibusdam.*

27. 28. 29. *Recenſentur quæ videri poſſent aſſertioni huic obſtare.*

30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. *Reſpondetur objectionibus.*

38. *Monet Autor adhuc ſe nullæ partium jura hic ſectari, nec alicui diſſentienti eo controverſiam movere, ſed veritatis indagandæ cauſâ & qua Academico more Diſputantes decet, modeſtè egiſſe.*

39. *Digresſio: licet fœminæ in feuda Cliventium more conceſſa ſuccedant, in curia tamen parium nomine non veniunt.*

40. *Recenſetur alia, ea occaſione, oriunda controverſia.*

41. 42. 43. 44. 45. *Reſolvitur & deciditur iſta, ac aſſertionis adducuntur argumenta.*

46. *More Clivenſium tamen feuda vendi debent indigenæ, curiæ iſtius capaci.*

47. *Si extraneus ſuccederet in feudum clivenſe, vel indigeno*

gena aliquis ex æquo redimat id, vel concedendum tali juſtè id petenti jus indigenatus.

48. Coram quo judice Actio ratione trientis ex Feudo Zutphanico à minoribus natu inſtituenda.

49. Afferuntur rationes Deciſionis.

50. Quando Actor Actionem feudalem intentat intuitu rei feudalis, reus autem rem feudalem eſſe negat, an judex rei ſitæ ſit ordinarius.

51. Deciſio juris in cauſa poſita.

52. Reſolvitur diſquiſitio, & deciſionis rationes afferuntur.

53. Eo intuitu non intereſt an in poſſeſſorio an petitorio controvertatur.

54. Disquiritur, ſi feudum more Clivenſium conceſſum in alieno territorio ſitum ob culpam v.g. non petitæ renovationis inveſtituræ commiſſum perhiberetur, & Fiſcus Dni ideo agere vellet, nũ coram judice Rei ſitæ experiri teneretur.

55. Videri poſſit quod ſic.

56.57. Sed negatur & ſtatuitur judicem feudalem curiæ eſſe in ea cauſa competentem, ac aliquot ejus Deciſionis adducuntur argumenta.

58. Finis imponitur operi cum voto & monito.

FINIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. EMANUELE